

'Na gifgasaanval worden mensen net insecten'

INTERVIEW SARWAR JOANROY

- Sarwar Joanroy behandelde in 1987 slachtoffers chemische oorlogsvoering
- Groningse psychiater geschokt door 'akelige' beelden Syrische gifgasaanval

Door Mannus van der Laan

Groningen Het staat Sarwar Joanroy nog op het netvlies gebrand. Als assistent-chirurgie werkt hij in 1987 bij de spoedeisende hulp in het ziekenhuis van de Koerdische stad Slemani. Na een aanval met gifgas door Saddam Hoessein strompelden er allemaal vrouwen en kinderen binnen. Ze zaten onder de blaren. Niet alleen op de huid, maar ook op de ogen en in de longen. Ze konden bijna niks meer zien en amper ademen. "Als arts sta je tamelijk machteloos."

"In een oorlog worden mensen heel klein. Maar tijdens een chemische aanval worden het net insecten. Je ziet geen enkele menselijkheid meer", zegt Joanroy, die tegenwoordig als psychiater in het Martiniziekenhuis werkt. We spreken hem in zijn jarendertigwoning in Groningen, op de dag dat de stad het Groningens Ontzet viert. Terwijl de afloop van die strijd lang vervlogen is, spat het geweld in het Midden-Oosten dagelijks van de buis. Met als dieptepunt de 'akelige beelden' van de gifgasslachtoffers in Syrië.

Anders dan bij de gifgasaanval van Saddam op de Koerden in Noord-Irak is er volgens Joanroy in Syrië geen mosterdgas gebruikt,

► Sarwar Joanroy: 'Als arts sta je tamelijk machteloos bij een gifgasaanval.'
Foto: DvhN/Corné Sparidaens

maar zenuwgas. Hij heeft tenminste niet gezien dat de slachtoffers onder de blaren zaten. Op tv zag hij wel enkele symptomen die zenuwgassen als sarin, tabun of soman in een lage dosis kunnen veroorzaken, zoals tranende ogen, een lopende neus, braken, diarree, hartkloppingen en ademhalingsproblemen. Bij blootstelling aan hogere doses kunnen deze zenuwgassen leiden tot stuip-trekkingen, verlammingen en bewusteloosheid, vaak gevolgd door het intreden van de dood.

Na het afschieten van een gifgasbom ontstaat er een wolk van witte rook, beschrijft Joanroy. Het gas verspreidt zich over de grond. Vandaar dat dieren als eerste worden getroffen. Mosterdgas is reukloos, maar na verloop van tijd ruikt het naar mosterd en knoflook. Sarin is eveneens reukloos, dat maakt het zo gevaarlijk. Soman verspreidt de geur van oude hooi en tabun van appel. "In de eerste uren dringt het tot alles door. Je bent nergens veilig, zelfs niet in je eigen huis met gesloten ramen en deuren. Daarom proberen mensen naar hogerop te vluchten, de heuvels of de bergen in."

Joanroy noemt een gifgasaanval een simpele manier van oorlogvoeren, waarmee je in korte tijd tien keer zo veel slachtoffers maakt als bij een aanval met conventionele wapens. "Niet alleen schakel je snel de vijand uit, je zaait ook angst. Mensen zijn erg bang dat het nog een keer gebeurt, omdat ze weten hoe erg de gevolgen kunnen zijn." >> 11

”
Voor een
gifgas-
aanval ben
je nergens
veilig

